

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Når du er blevet fortrolig med lakfræseren, er resten af arbejdet let og ligetil.

TIDSFORBRUG:

3 dage – inklusive tørretider

PRIS:

300-400 kroner for lak og maling og cirka 125 kroner (pr. dag) for leje af lakfræser

Vi startede arbejdet med slibemaskine, men først da vi fik fat i lakfræseren, gik det stærkt.

TIPS

Ny trappe – uden maling og lak. Orker du ikke at kaste dig ud i tidskrævende renoveringsarbejde, kan du i stedet beklæde trappen med "nyt" træ. Der findes nemlig færdige systemer, hvor man klæber finer fast på trinene, så de kommer til at se helt nye ud. Hør mere hos dit lokale byggemarked.

Når lakken er tør, kan du glæde dig over, at der går mindst 3-5 år, før du skal i gang igen.

Nem genvej til en ny trappe

Den gamle trappe er godt slidt og trænger til en kærlig hånd. Lyder det bekendt – og lidt uoverskueligt? Så se med her. Med en lakfræser i hånden går arbejdet nemlig både lidt nemmere og noget hurtigere.

Lakfræseren har en fræsebredde på 8-10 cm, og den kan både bruges "oprejst" og liggende på siden.

Sådan virker lakfræseren

Lakfræseren fjerner materiale i meget tynde lag, hver gang du fører den hen over en træoverflade. Maskinen arbejder med to små roterende knive, der kan indstilles trinkløst til at fjerne op til 0,3 mm materiale ad gangen.

Da fræsesålen er rektangulær, kan du komme helt ud til kanterne – og næsten helt ud i hjørnerne. Men du slipper dog ikke for også at bruge skrabejern og slibemaskine.

Da arbejdet sviner rigtig meget, kan du med fordel leje en støvsuger, der passer til fræseren. Med den koblet til maskinen minimeres mængden af slibestøv i rummet voldsomt. Støvsugeren starter automatisk, når du tænder for lakfræseren.

Synes du – ligesom mange andre – at det at slibe trappen ren for gammel lak og lakere alt træværket på ny tilhører kategorien hårdt, kedeligt og meget tidskrævende arbejde? Så er der hjælp at hente her. For et nyt stykke værktøj gør det meget nemmere og hurtigere at klare arbejdet.

Vidunderet hedder en lakfræser, og den kan du leje i byggemarkeder og hos værktøjsudlejere og farvehandlere på dagsbasis. Lejeudgiften er cirka 125 kroner, men de penge er hurtigt tjent hjem i form af de store mængder af slibepapir, du slipper for at købe til dine slibemaskiner.

Med lakfræseren sparer du altså både tid, kræfter og penge, og du bliver hurtigere klar til at male og lakere. Her kan du se, hvordan arbejdet gøres.

Fjern lakken

1 Tjek først alle trin for søm og stifter. Med en bred spartel afsløres det nemt. Finder du noget, skal det fjernes, ellers risikerer du at ødelægge lakfræsersens sål og de roterende knive.

2 Søm og stifter, som du ikke kan komme til at trække op, slås godt ned under overfladen med en dyknagle. Brug en smal udgave, så hullet bliver så lille som muligt.

Skrabejern fås i flere varianter, der passer til forskellige profiler.

3 Skrab maling væk med et skrabejern – helt inde ved stødtrinet og på trinforkanten. Det letter arbejdet, når du skal i gang med lakfræseren.

VIGTIGT! Brug et skarpt skrabejern, ellers bliver opgaven næsten umulig.

4 Fræs ned til rent træ på alle trin. Her bruger vi en lakfræser, der fjerner ganske tynde lag, hver gang den føres over træet. Til det grove, indledende arbejde er det langt den nemmeste og hurtigste løsning.

5 Så skal der slibes. Start med groft slibepapir (korn 40, 60 eller 80) for at fjerne eventuelle fræsespor efter lakfræseren. Og fortsæt derefter med fint slibepapir (korn 180 eller 220). En excentersliber er velegnet til arbejdet.

Med en multislibemaskine kan sålen udskiftes afhængigt af opgaven.

6 Hjørner og svært tilgængelige steder slibes bedst med en trekant-sliber. Vær forberedt på, at slibearbejde kræver tid og tålmodighed, men bruger du de rigtige maskiner, og lader du være med at spare på papiret, går det hurtigere.

Maling og lakering

1 Stødtrinene skal slibes og spartles, så malingen får et godt og plant underlag at hæfte på. Først skræbes al løs maling væk, hvorefter der slibes og spartles. Til sidst skal du slibe efter med fint slibepapir.

2 Er der sprækker mellem væg og vanger, skal de fuges. Klæb malertape på væggen og på vangeren, og fug derpå med en akrylfugemasse af den type, der kan males over.

Træk forsigtigt af, og lad fugemassen tørre et døgn.

3 Fugen jævnes pæneste ud, hvis du bruger din pegefinger – dyppet i opvaskemiddel – som "værktøj". Fug efter, og jævn ud, hvis fugemassen forsvinder ned i sprækken.

4 Stødtrin og vanger males. Vær forsigtig, så du ikke spilder maling på trinene – brug evt. afdækningstape. Her har vi brugt en halvmat alkydmaling, der er slidstærk og hurtigtørrende.

Slib forsigtig med korn 220, og tør efter med en fugtig klud. Fugten får træet til at rejse sig og giver en pænere lakering.

5 Trappen lakeres med en pensel af god kvalitet – i tre lag med mellem-slibning. Laker evt. kun hvert andet trin i første omgang, hvis du ikke kan undvære 1.-salen, mens lakken tørrer (ca. et døgn).

DET HAR VI BRUGT

Materialer

- Slibepapir, korn 40-80 og korn 180-220
- Afdækningstape
- Akrylspartelmasse
- Akrylfugemasse
- Vandbaseret gulvlak, halvmat
- Alkydmaling, heldækkende

Specialværktøj

- Lakfræser
- Skrabejern til profilforkanter
- Excentersliber
- Trekantsliber

MATERIALER

Den blå tape er uv-resistent og kan bruges som afdækning både ude og inde. I modsætning til almindelig malertape, der skal fjernes hurtigst muligt, kan den blå tape – ifølge producenterne – sidde i op til 14 dage uden at efterlade klæbestofrester.

VÆRKTØJ

Er din trappe beklædt med tæppe, vinyl eller lignende, kan du slippe lettere om ved at fjerne beklædning og lim med en tæppefjerner. Det er en maskine, som du kan leje hos udvalgte udlejningsfirmaer.

Hvilken overflade vælger du?

Gulvlak

Vandbaseret gulvlak giver en slidstærk overflade. Træet vil gulne lidt med tiden. Overfladen kræver ingen løbende vedligeholdelse. Men slides lakken, eller kommer der dybe ridser, skal der slibes og lakeres på ny.

Olie

Giver en smuk silkeamat overflade, der mørkner lidt med tiden. Kan kun anbefales til trapper af relativt hårdt træ. Gran og fyr vil blive gråligt, så snart det slides. Behandlingen skal gentages med 2-3 års interval ved normalt slid.

Bejdse

Oliebaseret bejdse fås i et utal af farver, så du kan få trappen til at se ud som alt fra eg til valnød (som her). Bejdsen alene beskytter ikke træet, men kombineret med gulvlak bliver overfladen meget robust. Påføres med svamp eller klud.